

Sygn. akt III AUa 1200/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 listopada 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Marek Żurecki
Sędziowie	SSA Lena Jachimowska SSO del. Anna Petri (spr.)
Protokolant	Elżbieta Szewczyk

po rozpoznaniu w dniu 3 listopada 2016r. w Katowicach

sprawy z odwołania J. B. (J. B.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

o prawo do emerytury i jej wysokość

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w Katowicach z dnia 5 maja 2016r. sygn. akt X U 1758/15

1. **oddala apelację,**

2. **zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. na rzecz ubezpieczonego J. B. kwotę 270 zł (dwieście siedemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.**

/-/SSA L.Jachimowska /-/SSA M.Żurecki /-/SSO del. A.Petri Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 1200/16

UZASADNIENIE

Ubezpieczony J. B. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. z 21 lipca 2015r., odmawiającej prawa do przeliczenia emerytury górniczej na podstawie art. 50a ustawy emerytalnej. Ostatecznie, precyzując

swe stanowisko domagał się jej zmiany i przeliczenia emerytury górniczej w oparciu o nową kwotę bazową w zakresie części socjalnej świadczenia w związku z nabyciem nowych uprawnień emerytalnych i pozostawaniem w zatrudnieniu od 4 czerwca 2012r. do nadal. Wskazywał, iż w 2012r. udzielono mu w organie rentowym informacji, że świadczenie to będzie mu przysługiwało po przepracowaniu 30 miesięcy i ukończeniu 50 lat.

Organ rentowy wniósł o odrzucenie odwołania ze względu na niedopuszczalność drogi sądowej, względnie oddalenie odwołania. W ocenie organu rentowego, uprawnienia emerytalne ubezpieczonego były już przedmiotem postępowania sądowego. Nadto, prawo do uprzywilejowanej emerytury górnik może nabyć tylko jeden raz.

Wyrokiem z dnia 5 maja 2016r. Sąd Okręgowy w Katowicach zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury górniczej na podstawie art. 50a ust. 2 ustawy emerytalnej i zobowiązał organ rentowy do wyliczenia jej wysokości z uwzględnieniem do części socjalnej świadczenia kwoty bazowej z daty złożenia wniosku o emeryturę, poczynając od 1 lipca 2015r.

Sąd I instancji ustalił, że ubezpieczony urodził się (...) Na mocy decyzji organu rentowego z 31 października 2012r., na podstawie art. 50e ustawy emerytalnej, nabył prawo do emerytury górniczej, poczynając od 1 czerwca 2012r. W postępowaniu z jego odwołania od tej decyzji, prowadzonym przed Sądem Okręgowym w Nowym Sączu, w sprawie o sygn. IV U 1471/12, przedmiot sporu stanowiła prawidłowość zastosowania przez organ rentowy przeliczników górniczych do ustalenia wysokości emerytury ubezpieczonego.

W dniu 15 lipca 2015r. ubezpieczony wystąpił do organu rentowego z kolejnym wnioskiem emerytalnym, domagając się przyznania emerytury górniczej w związku z ukończeniem 50 roku życia oraz ustalenia wysokości tak przyznanego świadczenia z uwzględnieniem przepracowania dodatkowych 30 miesięcy w okresie od 4 czerwca 2012r. do nadal oraz pracy w wymiarze 1/2 etatu od 1 lipca 1999r. do 20 sierpnia 1999r. i od 22 marca 2003r. do 20 listopada 2003r.

Sąd Okręgowy uznał, iż odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie. Zauważył, iż niezasadne było żądanie przez organ rentowy odrzucenia odwołania z uwagi na niedopuszczalność drogi sądowej. Roszczenia ubezpieczonego zgłaszane w niniejszym postępowaniu nie były bowiem przedmiotem poprzedniego sporu prowadzonego przez niego przed Sądem Okręgowym w Nowym Sączu o wysokość przeliczników górniczych.

Nie zachodzi więc powaga rzeczy osądzonej (res iudicata). Ponadto, na wniosek emerytalny ubezpieczonego z 15 lipca 2015r., organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję z 21 lipca 2015r., od której na zasadach ogólnych służy prawo wniesienia odwołania, o czym zresztą prawidłowo go pouczone. Pismem z 3 września 2015r., skierowanym do ubezpieczonego, organ rentowy wskazał na brak podstaw do zmiany tej decyzji, co skutkowało wniesieniem przez niego odwołania, celem rozpatrzenia jego roszczeń przez sąd powszechny.

Powołując się na brzmienie art. 50a ust. 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Sąd I instancji wskazał, iż z uwagi na spełnienie przez ubezpieczonego wszystkich przewidzianych tam przesłanek nabycia prawa do emerytury górniczej, przysługuje mu prawo do tego świadczenia. Z dniem (...) ubezpieczony ukończył wymagane tym przepisem 50 lat życia i legitymuje się 25-letnim okresem pracy górniczej. Za bezzasadne Sąd ten uznał stanowisko organu rentowego, jakoby osoba, która nabyła już prawo do emerytury górniczej na podstawie

art. 50e ustawy emerytalnej nie mogła, po spełnieniu dodatkowych warunków, tj. osiągnięciu wymaganego wieku, nabyć prawa do kolejnej emerytury górniczej, wywodzonego z odrębnych regulacji zawartych w przepisach ustawy emerytalnej. Obostrzenie takie

nie wynika z żadnego przepisu ustawy emerytalnej i stanowi jedynie dowolną, niepopartą regulacjami ustawowymi, interpretację organu rentowego.

Ponadto Sąd I instancji wskazał na unormowania zawarte w art. 53 ust. 3 i 4 ustawy emerytalnej, przewidujące obliczenie wysokości świadczenia przy zastosowaniu nowej kwoty bazowej, jeżeli zainteresowany po nabyciu uprawnień do świadczenia, którego podstawę wymiaru wskazał za podstawę wymiaru emerytury, podlegał co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Skoro zatem, po uzyskaniu z dniem 1 czerwca 2012r. uprawnień do emerytury górniczej z art. 50e ustawy emerytalnej, przez okres 30 miesięcy ubezpieczony podlegał ubezpieczeniom społecznym, przeto w myśl powołanych przepisów, do ustalenia wysokości emerytury górniczej, do której na podstawie art. 50a ust. 2 ustawy emerytalnej nabył prawo z dniem 1 lipca 2015r., w zakresie tzw. części socjalnej przyjąć należy kwotę bazową aktualną w dacie złożenia przez niego wniosku emerytalnego.

Mając powyższe na uwadze, na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd Okręgowy orzekł, jak w sentencji wyroku, uwzględniając odwołanie ubezpieczonego w całości.

Apelację od tego wyroku wniósł organ rentowy.

Apelujący domagał się jego zmiany w całości i oddalenia odwołania. Zarzucił Sądowi I instancji naruszenie prawa materialnego - art. 50a ust. 2 ustawy emerytalnej, poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, polegające na przyznaniu ubezpieczonemu uprawnionemu

do emerytury górniczej bez względu na wiek i zajmowane stanowisko (tj. z tytułu co najmniej 25-letniego okresu pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy) prawa do emerytury górniczej z tytułu osiągnięcia 50 lat i udowodnienia

co najmniej 25-letniego okresu pracy górniczej, liczonego łącznie z okresami pracy równorzędnej z pracą górniczą, w tym co najmniej 15 lat tzw. czystej pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1 cytowanej ustawy.

W ocenie apelującego, ubezpieczony nie nabył prawa do „emerytury górniczej z tytułu wieku” po „emeryturze górniczej bez względu na wiek”. Nie można bowiem po raz drugi przyznać tej samej osobie w gruncie rzeczy tej samej emerytury górniczej, aczkolwiek ustalonej na podstawie innego przepisu ustawy emerytalnej. Z przywileju takiego nie można skorzystać ponownie tylko i wyłącznie z powodu ukończenia 50 lat życia. Prawo

do emerytury górniczej - szczególnie uprzywilejowanej względem pozostałych emerytur

z ustawy emerytalnej - można nabyć tylko jeden raz. Tymczasem emerytura górnicza, wynikająca z art. 50a tej ustawy, stanowi rodzajowo to samo świadczenie, co emerytura górnicza z art. 50e owej ustawy. Ustalenie uprawnienia do kolejnej emerytury górniczej -

tym razem na podstawie art. 50a ust. 2 ustawy emerytalnej - jest działaniem prowadzącym

do instrumentalnego posługiwania się przepisem art. 53 ust. 4 tej ustawy, co zdaniem apelującego nie jest zgodne z intencjami ustawodawcy.

W odpowiedzi na apelację ubezpieczony wniósł o jej oddalenie.

Domagał się też zasądzenia od organu rentowego na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego.

Podniósł, iż Sąd I instancji prawidłowo ocenił, iż skoro emerytury z art. 50e

i art. 50a ustawy emerytalnej oparte są na odrębnych przepisach prawa, to znaczy, że nie mają jednorodnego charakteru. Zaprzeczył też twierdzeniom apelującego, by na emeryturę można przejść tylko raz, co pozostaje w sprzeczności z utrwalonym orzecznictwem sądowym.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd odwoławczy uznaje za własne ustalenia poczynione przez Sąd I instancji i w pełni podziela dokonaną na ich podstawie ocenę prawną zasadności odwołania ubezpieczonego.

Spór w rozpatrywanym przypadku dotyczy w istocie rozstrzygnięcia, czy ubezpieczonemu, który nabył prawo do emerytury górniczej bez względu na wiek przysługuje prawo do kolejnej emerytury górniczej z chwilą osiągnięcia wieku emerytalnego przewidzianego dla tego rodzaju świadczenia. Pozytywna odpowiedź Sądu I instancji na tak postawione pytanie, jest w pełni uzasadniona.

Zgodnie z dyspozycją prawidłowo powołanego przez Sąd I instancji art. 50a ust. 2 w związku z art. 50a ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016r., poz. 887), zwanej dalej ustawą emerytalną, górnicza emerytura przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki: ukończył 50 lat życia, ma okres pracy górniczej wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1 i nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego. Spełnienie przez ubezpieczonego wszystkich tych przesłanek pozostawało pomiędzy stronami bezsporne. Ostatnia z nich w postaci ukończenia wieku 50 lat ziściła się 29 czerwca 2015r.

Jak słusznie wywiódł Sąd Okręgowy, brak jakiegokolwiek regulacji prawnej wykluczającej możliwość nabycia prawa do emerytury górniczej unormowanej w art. 50a ust. 2 ustawy emerytalnej w przypadku ubezpieczonego, który uzyskał już prawo do emerytury górniczej z art. 50e tej ustawy, tj. emerytury przysługującej bez względu na wiek i zajmowane stanowisko z tytułu wykonywania przez 25 lat pracy górniczej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Stanowisko to nie budzi żadnych wątpliwości w orzecznictwie sądowym. Wyraził je między innymi tutejszy Sąd w wyroku z dnia 26 kwietnia 2016r. (III AUa 1415/15).

Wbrew błędnym założeniom apelującego, przepisy art. 50a i art. 50e ustawy emerytalnej stanowią autonomiczne i odrębne względem siebie podstawy nabycia prawa do dwóch odrębnych emerytur górniczych. Pierwszy z nich przysługuje po osiągnięciu wymaganego w nim wieku i odpowiedniego stażu jakiegokolwiek pracy górniczej i równorzędnej. Drugi natomiast przysługuje, bez względu na wiek, po przepracowaniu 25 lat kwalifikowanej pracy górniczej - wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Skoro zatem oba przywołane wyżej przepisy normują odmienną materię, to nie ma między nimi konfliktu, który wymagałby zastosowania jakiegokolwiek reguły kolizyjnej. Dlatego też ustawodawca jej nie przewidział. Tym samym - jak trafnie przyjął organ orzekający - posiadanie przez ubezpieczonego prawa do emerytury górniczej z art. 50e ustawy emerytalnej w żadnym wypadku nie wyklucza możliwości nabycia przez niego obecnie prawa do kolejnej emerytury górniczej - z art. 50a tej ustawy. Przeciwnie stanowisko apelującego nie znajduje żadnego uzasadnienia prawnego. Negowana przez organ rentowy co do zasady możliwość wielokrotnego przejścia na emeryturę jest przy tym od dawna akceptowana przez utrwalone orzecznictwo sądowe (tak m.in. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2013r., II UZP 4/13).

W tej sytuacji, prawidłowo Sąd I instancji uznał, iż spełniając przesłanki do przyznania prawa do nowej emerytury górniczej, ubezpieczony winien mieć ją obliczoną z uwzględnieniem do części socjalnej aktualnej kwoty bazowej. Zgodnie z treścią prawidłowo zacytowanego przez ten Sąd art. 53 ust. 3 w związku z art. 21 ust. 2 ustawy emerytalnej, zasadą jest, że emeryturę, której podstawę wymiaru stanowi podstawa wymiaru wcześniej przyznanej emerytury, oblicza się od tej samej kwoty bazowej, którą ostatnio przyjęto do ustalenia podstawy wymiaru, a następnie emeryturę podwyższa się w ramach waloryzacji przypadających do dnia nabycia uprawnień do emerytury. Jedyny wyjątek od tej zasady statuuje przepis art. 53 ust. 4 ustawy emerytalnej, po myśli którego przepisu ust. 3 nie stosuje się, jeżeli zainteresowany po nabyciu uprawnień do świadczenia, którego podstawę wymiaru wskazał za podstawę wymiaru emerytury, podlegał co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu

społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym. Ubezpieczonemu w dniu 1 czerwca 2012r. przyznano emeryturę górniczą bez względu na wiek. Następnie podlegał on ubezpieczeniu społecznemu przez ponad 30 miesięcy. W tej sytuacji, w świetle przytoczonych regulacji, ze względu na przyznanie mu prawa do nowego świadczenia możliwe jest zastosowanie do części socjalnej świadczenia kwoty bazowej aktualnej w dacie złożenia wniosku. Trafność tego stanowiska potwierdza uchwała siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 10 września 2009r. (I UZP 6/09, OSNP 2010/5-6/72).

Mając powyższe na względzie, na mocy art. 385 k.p.c., Sąd Apelacyjny oddalił apelację organu rentowego, jako bezzasadną.

O kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. przy zastosowaniu art. 391 § 1 k.p.c. i § 10 ust. 1 pkt 2 w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 sierpnia 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015r., poz. 1804).

/-/SSA L.Jachimowska /-/SSA M.Żurecki /-/SSO del. A.Petri Sędzia Przewodniczący Sędzia

JR